

Medicul își verifică din nou notițele.

— Doamna s-a certat cu medicii de pe ambulanță – voia să o intubeze pe femeie la locul accidentului și a fost foarte dificilă când aceștia au insistat să o ducă direct la Urgențe.

„Asta sună cunoscut“, m-am gândit eu. Aproape că o auzeam.

— Dar, dacă atunci era bine, ce s-a întâmplat?

— Așa se întâmplă cu splina. E dificilă. Nu te doare prea tare, în general te simți bine și nu știi că ai hemoragie decât mult mai târziu, când tensiunea îți scade de se duce la subsol. S-a diagnosticat singură, să știți, chiar înainte să leșine...

Probabil că în clipa aceea mă înverzisem ușor la față, pentru că doctorul a renunțat să mai vorbească despre intestine care dau pe dinafară și m-a întrebat dacă nu vreau să mă așez.

— Doamna în vârstă... știți cum o cheamă?

Doctorul răsfoi hârtiile de pe clickboard.

— Delilah Sharansky, zise.

Numele nu-mi spunea nimic. Am încercat să mă iau după indicațiile pe care mi le dăduse doctorul Frisole despre aripa din spital unde era mama, dar mintea îmi stătea la toată tărășenia cu acest accident neverosimil, așa că am luat-o de vreo șase ori greșit până să ajung acolo. M-am așezat pe un scaun tare, din plastic – galben-lămâie, aproape obscen de viu colorat pe fundalul gri-mocirlos al tuturor celorlalte lucruri din spital. Apoi nu mi-a mai rămas nimic altceva de făcut decât să aștept.

Arăta absolut îngrozitor când au adus-o pe targă, de la reanimare. Avea la mână niște perfuzii de grosimea unor furtunuri de grădină, iar un obraz îi era tot vânăt și umflat, acolo unde probabil se izbise de laterala mașinii. Era amețită, dar m-a recunoscut imediat și mi-a trimis un zâmbet strâmb, care putea să fi fost cel mai sincer zâmbet pe care mi l-a trimis vreodată. I-am luat mâna în care nu avea perfuzia uriașă.

— Cinci la asta, am zis eu. Și cinci la cealaltă. Doamnă chirurg Heath, ești încă bună de muncă.

A gemut încet.

— Da, dar medicii care lucrează în spital au nevoie de splină, șopti ea. Nu pot lupta cu infecțiile...

Vocea i se întrerupse și ochii i se umplură de lacrimi mari cât bobul, care o luară la vale, pe bietul ei obraz strivit. În treizeci de ani nu am văzut-o niciodată pe mama mea plângând. I-am luat mâna și i-am sărutat-o și pe urmă am început să plâng și eu.

M-au lăsat să rămân în rezerva ei, pe un fel de fotoliu-pat. Sedativele și analgezicele au adormit-o din nou cam în cincisprezece minute, un lucru bun, pentru că era destul de supărată. Eu n-am mai reușit să adorm pe afurisitul de fotoliu, așa că am rămas cu ochii în gol, așteptând să se lumineze cerul și ascultând zgomotele tot mai intense de pe coridoarele de dincolo de ușă, pe măsură ce schimbul de dimineață se pregătea să administreze medicațiile și să ia tensiunea și să-i pregătească pe amărății care soseau pentru intervențiile chirurgicale programate. M-am gândit la toate lucrurile pe care le aveam de făcut – să sun la Tate și să-mi contramandez prezentarea. Să o sun pe secretara mamei, Janine, și să o pun să reprogrameze toate întâlnirile care o așteptau pe mama la Sydney. Să sun la poliție și să aflu care erau obligațiile legale ale mamei, dacă era cazul. Probabil că la Sydney ar fi avut loc o investigație, dacă un accident se solda cu un deces. Mi-am închipuit că mama ar fi fost destul de deprimată în caz că ar fi trebuit să rămână la Boston ca să se prezinte la așa ceva.

Până la urmă am devenit atât de agitată cu toate cele, încât am plecat să caut un telefon și să mă apuc să sun. La Londra fusul orar era încă în timpul programului de lucru, iar la spitalul din Sydney trebuia să fie cineva de gardă, chiar dacă era miezul nopții. Când am revenit în rezervă, mama se trezise. Probabil că se simțea mai bine, pentru că își recăpătase vocea de doctor Heath, șefa secției de neurochirurgie, și îi făcea zile fripte asistentei care încerca să-i schimbe perfuzia, căci nu-i convenea poziția branulei. Am văzut că mă ținutuește cu privirea, de îndată ce am intrat în rezervă.

— Am crezut că ai plecat, zise.

— N-ți. Nu poți să scapi de mine așa de ușor. Am fost doar să-i las un mesaj lui Janine, ca să-i spun... înțelegi. Cum te simți?

— Al naibii de groaznic.

Mama nu înjura niciodată, cu excepția câte unui cuvânt care începe cu f, pe care îl folosea ocazional ca pe o măciucă. Să folosească înjurăturile colocviale, obișnuite, ale australienilor, era sub demnitatea ei.

— Vrei să-ți aduc ceva?

— O asistentă competentă.

M-am uitat la soră cu o privire care voia să exprime scuze pentru lipsa de politețe a mamei, dar femeia nu era deloc afectată. Și-a învârtit ochii și a ridicat din umeri, după care a continuat să-i controleze mamei semnele vitale. De fapt, nu era deloc în firea mamei să fie nepoliticoasă cu o asistentă. Am înțeles deci că avea probabil dureri serioase. E unul dintre lucrurile pe care trebuia să i le recunosc mamei: asistentele de la spitalul unde lucra o adorau. Una dintre ele, o asistentă care făcuse și facultatea de medicină și era, la vremea aceea, rezidentă, mă luase deoparte după ce, într-o zi, ne auzise certându-ne în biroul mamei. Probabil că eram într-o dispoziție criminală de am făcut-o să intervină. Oricum, mi-a spus că există o latură a mamei pe care eu n-o cunosc, pentru că altfel nu i-aș putea spune lucruri atât de oribile. A zis că mama era singurul chirurg care le încuraja pe asistente să pună întrebări, să preia și sarcini mai specializate. „Cei mai mulți chirurghi se umflă de furie dacă le pui întrebări, te tratează ca și cum te-ai da mare sau ceva. Dar mama ta... ea e cea care mi-a obținut cererea pentru persoane mature, de înscriere la medicină și a scris recomandarea care mi-a asigurat admiterea.“

Îmi aduc aminte că la momentul respectiv am fost destul de ursuză cu rezidenta aceea. În esență, i-am spus să nu-și bage nasul și să-și vadă de treaba ei. Dar în sinea mea, undeva, ceea ce spusese m-a făcut să fiu foarte mândră. Problema era că lucrurile care pentru ea erau excelente pentru mine erau otravă. Când venea vorba de medicină, mama era un adevărat predicator

evangelist. Iar eu eram ca fiica parohului, care ajunge să se răzvrătească.

Când asistenta ieși din cameră, mama îmi făcu semn, slăbită:

— Da, de fapt poți să-mi aduci ceva. O hârtie și ceva de scris. Notează adresa asta.

Am scris numele străzii pe care mi-a dat-o, un bulevard de undeva din Brooklin.

— Vreau să te duci la adresa asta.

— De ce?

— Acolo locuiește Delilah Sharansky. În seara asta țin șiva. Este ritualul iudaic de doliu¹.

— Știu ce este, mamă, am zis, cam repezită, o idee. Am o afurisită de diplomă în ebraica biblică. Voiam să spun că marea surpriză e că tu știi ce înseamnă.

Întotdeauna o bănuisem că e ușor antisemită. Bigotismele mamei erau foarte ramificate. Când era vorba de pacienți, nu făcea vreo diferență în culoarea pielii. Dar când se uita la știri, făcea uneori comentarii denigratoare legate de etnie, despre „aborigenii leneși“ sau „arabii însetați de sânge“. La fel, le acorda unor evrei eminenți o grămadă de locuri în mult râvnitul ei program de rezidențiat, dar nu-mi amintesc să fi invitat pe vreunul dintre ei la cină.

— Oamenii aceștia, familia Sharansky? Habar nu au cine sunt eu. N-o să vrea o străină printre ei.

— O să vrea.

Își schimbă centrul de greutate în pat și se strâmbă de efort.

— O să vrea să fii acolo.

— De ce? Cine a fost Delilah Sharansky?

Mama trase adânc aer în piept și închise ochii.

— Acum nu mai are importanță. Va ieși totul la iveală în anchetă sau ce dracu' mai au pe aici.

— Ce? Despre ce vorbești?

---

1. Perioadă ritualică de doliu, care durează șapte zile și e ținută de cele șapte categorii de rude de gradul unu (tată, mamă, fiu, fiică, frate, soră și soț/soție).

A deschis ochii și m-a privit drept în față.

— Delilah Sharansky a fost bunica ta.

Am rămas multă vreme pe treptele clădirii înalte, din cărămidă, încercând să-mi adun curajul ca să bat la ușă. Eram în partea mea preferată a Brooklinului, cea provocatoare, chiar de lângă Alston, unde localurile cu burrito fac loc băcăniilor cușer, iar viața de stradă este în egală măsură în stilul gotic-alternativ, al studenților la arte, iar cealaltă jumătate, *frum*¹ ebraic.

Există o șansă foarte mare să nu fi bătut deloc la ea, dacă în spatele meu nu ar fi sosit un alt grup de rude îndoliate, care m-au luat cumva pe sus, așa că am intrat cu ei. Ușa s-a deschis spre vreo douăsprezece persoane, care vorbeau tare și toate deodată. Cineva mi-a întins votcă într-un shot de sticlă. Cumva, nu așa îmi imaginasem o șiva. Presupun că aceasta era latura rusească a evreilor ruși.

Nici casa nu era deloc așa cum te-ai fi așteptat, judecând după exteriorul convențional sau după faptul că acolo locuise o bătrână de optzeci și unu de ani. Interiorul fusese transformat tot într-un spațiu deschis, de o manieră foarte contemporană, cu pereți albi și o lumină care venea de la luminoare bine plasate. Erau vase înalte, simple, din ceramică, în care erau puse ramuri contorsionate și fotolii Mies² și alte piese de mobilier în stilul Bauhaus, de vintage-modern.

Pe peretele cel mai îndepărtat era un tablou foarte mare. Genul acela de pictură care te lasă cu respirația tăiată. Era o imensă și senzațională întindere de cer australian incandescent, cu doar o fâșie de deșert roșu și tare, insinuat prin câteva tușe de culoare, în partea de jos a pânzei. Atât de simplu, atât de puternic. Era una dintre picturile care îl făcuseră renumit pe autor, la începutul anilor 1960. Găseai câte una din seria respectivă

-
1. Religios fervent.
  2. Ludwig Mies van der Rohe (1886-1969) – arhitect german, unul dintre cei mai influenți ai secolului XX; în design a fost promotorul stilului minimalist.

cam în toate muzeele importante care dădeau atenție artei australiene. Dar aceasta era una dintre cele mai mari. Cea mai bună din câte văzusem. Aveam și noi una – adică mama avea – în casa din Bellevue Hill. Nu mă gândisem niciodată la ea prea mult. Mama avea destul de multe tablouri de marcă: Brett Whitley, Sidney Nolan, Arthur Boyd. Întotdeauna băieți tari cu nume mari. Nu vedeam de ce nu ar fi avut și un Aaron Sharansky.

În dimineața aceea mama și cu mine discutaserăm destul de mult, până ce mi-am dat seama că o epuizam. Am chemat sora să-i dea ceva și când a adormit, m-am dus la Biblioteca Widener, să caut date despre biografia lui Aaron Sharansky. Era acolo tot, ușor de găsit. Născut în 1937. Tatăl, supraviețuitor al lagărului de concentrare din Ucraina, profesor de limba și literatura rusă la Universitatea din Boston. Și-a adus familia în Australia în 1955, când a fost invitat să înființeze prima catedră de limba rusă la Universitatea din New South Wales. Aaron a studiat artele plastice la East Sydney Tech, a fost ucenic la o crescătorie de oi, în Teritoriile de Nord, și a început să picteze tablourile care l-au făcut celebru. A devenit un copil teribil al artei australiene. Tranșant, scandalos. Profund militant în privința conservării deșertului și la adresa distrugerilor provocate de industria minieră. Îmi aduc aminte că l-am văzut la știri, când a fost arestat după un *sit-in*¹ în care manifesta împotriva unei mine de bauxită, cred. Avea părul lung și negru și polițiștii – care pe vremea aceea erau duri – îl trăgeau de păr prin țărână. S-a declanșat de aici un mare scandal, de care îmi amintesc. El a refuzat condiția impusă ca să iasă pe cauțiune, aceea de a nu se mai întoarce la mina respectivă, și a rămas în închisoare o lună, împreună cu vreo doisprezece bărbați aborigeni. A ieșit de acolo și a relatat multe despre tratamentele groaznice la care aborigenii erau supuși în penitenciare. După aceea a devenit un adevărat erou în anumite cercuri. Chiar și conservatorii au trebuit

---

1. Formă de protest caracterizată prin faptul că demonstrații ocupă o anumită zonă (în general o stradă sau o cale de acces public), așezându-se pe jos și refuzând să o elibereze.